

Острого: Видавництво НаУ “Острозька академія”, 2006. – Вип. 8, ч. 2. – С. 450-456.

3. Криклій А.С. Еволюція становлення небанківських фінансових інститутів в Україні / А.С. Криклій, І.С. Каракулова // Економіка та держава. – 2006. – № 12. – С. 14-16.

4. Свердел М.О. Небанківські фінансові установи на фінансовому ринку України / М.О. Свердел // Фінанси України. – 2003. – № 2. – С. 145-147.

Летняк С. І., ст. гр. ФСТМ-11
Стецько М. В., к.е.н., доцент

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІНСТИТУТІВ НЕДЕРЖАВНОЇ ПІДСИСТЕМИ ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Для визначення напрямків реформування розвитку недержавної підсистеми інфраструктури фінансового ринку України необхідно порівняти її особливості з країнами, які мають розвинуту ринкову економіку.

В умовах ринкової економіки процес мобілізації тимчасово вільних грошових коштів фізичних і юридичних осіб та їх перерозподілу між секторами економіки відбувається на фінансовому ринку. Чим різноманітніша з погляду суб'єктів і розмірів структура заощаджень та інвестицій, тим більшою є потреба в функціонуванні фінансового ринку. Розвиток фінансового ринку значною мірою відображає гнучкість фінансової системи й швидкість її пристосування до змін в економічному та політичному становищі країн, а розвинуті фінансові ринки стимулюють і посилюють фінансові потоки в економіці та зменшують суспільні витрати і, зокрема, витрати кожного учасника ринку.

Саме цей ринок має істотний вплив на розвиток економіки країни в цілому та її регіонів, адже кожна підприємницька структура повинна постійно співпрацювати з інститутами фінансового ринку, від їх розвитку залежить діяльність суб'єктів господарювання і, у свою чергу, без ефективного функціонування національної економіки неможливим є процес створення досконалого фінансового ринку.

Теорії фінансового ринку, проблемам окремих його складових та перспектив його розвитку приділялося і приділяється багато уваги вітчизняними вченими. Вагомим є науковий доробок О.А. Барановського, О.Д. Василика, Г.Л. Вознюка, А.А. Дробязко, А.Г. Загороднього, Ю.В. Ніколенка, Т.П. Куриленко, М.І. Савлука та багатьох інших науковців.

Дослідження світового досвіду розвитку українських особливостей показує, що необхідне кількісне і якісне удосконалення недержавної підсистеми фінансової інфраструктури. Для цього треба збільшувати частку її

активів в обсязі ВВП, обсяг і різноманіття проведених операцій, чисельність зайнятих працівників, змінювати співвідношення між фінансовими інститутами, у тому числі за рахунок скорочення ролі банківської системи на основі підвищення можливостей одержання альтернативних фінансових послуг, створювати умови їхнього задоволення на будь-якій території. Саме ці аспекти розвитку недержавної підсистеми інфраструктури фінансового ринку повинні стимулюватися за рахунок державного регулювання економіки згідно Державних програм соціального-економічного розвитку на середньострокову перспективу.

Основна відмінність двох зазначених етапів державного регулювання інфраструктурою фінансового ринку пов'язана з формуванням фінансових потоків різних термінів: переходом від короткострокових до довгострокового.

Поява в країні “довгих” грошей передбачається переважно на основі іпотеки й пенсійних нагромаджень. Використовувати перше джерело в даний час складно через низький життєвий рівень населення та високі відсотки за іпотечними кредитами. Можливості акумуляції приватними фінансовими інститутами пенсійних нагромаджень майже не існує через прийнятий Урядом механізм їхнього руху.

Основною метою державного регулювання інфраструктури фінансового ринку, зазначеною у всіх програмах, було названо забезпечення її відповідності потребам бізнесу, у тому числі дрібного, за рахунок збільшення капіталізації інститутів недержавної підсистеми інфраструктури фінансового ринку, зниження ризику проведення операцій, розвитку конкуренції.

Розвиток конкуренції повинно бути забезпечено урядом на основі підвищення граничних значень рівня економічної концентрації, переходу при проведенні державного контролю від дозвільного порядку до попереднього повідомлення. У банківській сфері розвиток конкуренції теж пов'язується із здешевленням і спрощенням процедури злиттів і приєднань, введенням повідомного порядку придбання більш 1% акцій, часток і капіталів, зняттям зайвих адміністративних бар'єрів. Тобто, фактично пропонується змінити критерії оцінки припустимого рівня концентрації виробництва у бік підвищення. За рахунок цього достатнім визнається більш низький рівень конкуренції, за рахунок чого проблема її розвитку стає менш істотною.

У цілому, за допомогою визначених заходів, Уряд має забезпечити такі характеристики розвитку недержавної підсистеми інфраструктури фінансового ринку як підвищення її капіталізації й фінансової стійкості. Інші аспекти функціонування фінансових інститутів теж не повинні змінюватися стихійно. На нашу думку, це може особливо негативно відобразитися на створенні умов задоволення фінансових потреб у будь-яких регіонах.

Література

1. Головка А. Інфраструктура ринку: прогноз вітчизняної моделі та факторів, що її визначають / А. Головка // Фінансовий ринок України. – 2012. – № 1 (39). – С. 8-13.
2. Корнєєв В.В. Фінансові посередники: інституційна роль та інструментарій / В.В. Корнєєв // Фінанси України. – 2009. – № 2. – С. 37-44.
3. Лютий І.О. Проблеми розвитку сучасного міжнародного фінансового ринку та інтеграційний курс України / І.О. Лютий, В.І. Міщенко // Фінанси України. – 2011. – № 5. – С. 21-31.
4. Полозенко Д. Фінансова глобалізація та її можливі наслідки / Д. Полозенко // Економіка України. – 2014. – № 9. – С. 12-16.

Лубкей Н. П., к.е.н., доцент

ФІНАНСОВІ ПОСЕРЕДНИКИ: СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА РОЛЬ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Серед основних учасників фінансового ринку значну роль на ньому відіграють фінансові посередники. Основним призначенням фінансових посередників, виходячи із їх назви, є посередництво між продавцями та покупцями фінансових активів. На перший погляд таке посередництво видається суто спекулятивною діяльністю. Проте, фінансові посередники виконують дуже важливі функції на фінансовому ринку і їх присутність є вкрай необхідною для його ефективного розвитку.

Фінансові посередники здатні акумулювати значні обсяги фінансових ресурсів та перерозподіляти їх у необхідних пропорціях на користь тих сфер, де капітали є найбільш прибутковими. При цьому, завдяки ефекту масштабу, вартість таких операцій значно зменшується, що є вигідним для прямих учасників фінансового ринку. Швидкість руху капіталу зростає. Таким чином, фінансових посередників можна розглядати як своєрідний каталізатор здійснення фінансових операцій на фінансовому ринку.

Фінансові посередники об'єднують та здійснюють перерозподіл фінансових ризиків, що виявляється у зменшенні рівня ризику для окремих інвесторів [1]. Особливістю діяльності фінансових посередників, що вигідно вирізняє їх з-поміж інших видів посередників, є те, що вони самі часто є “виробниками” фінансових продуктів.

Наявність потужної системи фінансового посередництва в країні свідчить про високий рівень розвитку її фінансових ринків. А це, в свою чергу, є важливою передумовою успішного соціально-економічного розвитку держави.

На фінансовому ринку вирізняють багато видів фінансових посередників. Для кожного із них, виходячи із призначення, характерні свої функції, відповідна мета та завдання.